

НОВЕЛИ НАУКОВОГО ЗНАННЯ *

(міжнародна наукова конференція)

*** Novels of scientific knowledge
International scientific conference**

**Місце проведення: Київ, Україна
5 березня 2023**

**Venue: Kyiv, Ukraine
March 5, 2023**

УДК 001.1

ББК 29

UDC 001.1

BBK 29

Новели наукового знання (міжнародна наукова конференція)

* Novels of scientific knowledge | International scientific conference

Місце проведення: **Київ, Україна** | Venue: **Kyiv, Ukraine**

5 березня 2023 року | March 5, 2023

ОФОРМЛЕННЯ ЦИТАТИ:

Батюченко В.А., Дудар З.В., Мазурова О.О. Дослідження методів рішення транспортних задач лінійного програмування // Новели наукового знання (міжнародна наукова конференція). Видавництво ACADEMCONF.COM // Київ, Україна, 5 березня 2023. с. 4 - 13.

ISBN 978-970-8507-12-1

© 2023 Видавництво ACADEMCONF.COM | Publisher ACADEMCONF.COM

© 2023 Автори статей | Authors of the papers

Адреса електронної пошти: info@academconf.com

Адреса видавця (редакції): **LV-1007, Рига, Латвія**

Операційний офіс: **65039, Одеса, Україна**

ЗМІСТ (CONTENT)

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

- 1. Глян Тетяна Дмитрівна, Цуркаленко Дмитро Петрович**
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ
ПРИ ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ4-7
- 2. Горбач Валерія Сергіївна, Чорна Аліна Геннадіївна**
ЧИННІСТЬ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ, ЩОДО
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ВЧИНЕНОГО НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ8-11
- 3. Козловська Анастасія Костянтинівна, Гіденко Євгеній Сергійович**
ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ 12-15
- 4. Козловська Анастасія Костянтинівна, Тарнопольська Анастасія Віталіївна, Гіденко Євгеній Сергійович**
ПЕРСПЕКТИВИ ЩОДО РІВНЯ МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 16-20
- 5. Риндич Анастасія Володимирівна, Олійник Юлія Володимирівна**
СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА 21-24
- 6. Школьник Настасія Борисівна, Чорна Аліна Геннадіївна**
ДОВІЧНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА СМЕРТНІЙ КАРІ 25-29

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА (FIRE TRAINING)

- 7. Цапович Валерія Андріївна, Плахотний Артем Павлович**
ОСОБЛИВОСТІ СТРІЛЬБИ В ТЕМНУ ПОРУ ДОБИ
ПРИ ВОГНЕВІЙ ПІДГОТОВЦІ КУРСАНТІВ СИСТЕМИ МВС 30-34

ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ (ECONOMICS & MANAGEMENT)

- 8. Мазурок Яна Романівна, Аверкіна Марина Федорівна**
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ 35-41

ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА (PEDAGOGY & EDUCATION)

- 9. Дацюк Віолетта Андріївна, Логвиненко Тетяна Олександрівна**
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ПІДЛІТКІВ У СИСТЕМІ МОЛОДІЖНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ 42-47

ЛІНГВІСТИКА ТА НАУКИ ПРО МОВУ (LINGUISTICS)

- 10. Оніщук Ілля Ігорович, Артеменко Світлана Богданівна**
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ВИВЧЕННІ НІДЕРЛАНДСЬКОЇ МОВИ 48-51

ЮРИДИЧНІ НАУКИ (LAW SCIENCES)

УДК 351

Глян Тетяна Дмитрівна

курсант II курсу

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Цуркаленко Дмитро Петрович

викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ

***Анотація:** питання застосування та вмілого використання співробітниками поліції фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї є сферою постійної уваги, як з боку всіх громадян нашої держави, так і керівництва органів внутрішніх справ, на які покладено відповідальне завдання з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки.*

***Ключові слова:** охорона, громадський порядок, безпека, заходи, вогнепальна зброя.*

Охорона громадського порядку та забезпечення громадської безпеки під час проведення великомасштабних міжнародних змагань та олімпійських ігор є актуальною на сьогоднішній день, у ході яких часто виникають різні масові заходи, у яких можуть бути спровоковані групові порушення громадського порядку та масові заворушення на стадіонах під час спортивних матчів. Якщо

розглядати масові заходи у загальній структурі, тодані явища характерні і під час проведення концертів, мітингів, демонстрацій та інших заходів, характерною особливістю яких є участь великої кількості людей.

У спеціалізованій літературі зустрічається досить велика кількість визначення «масового заходу». У найзагальнішому сенсі масовий захід — заздалегідь сплановані і визначені за місцем, часом, кількістю учасників та причинами збори людей, що мають характер свята, культурного чи рекламного заходу, або ділової зустрічі[1].

Масові заходи відрізняються від інших подій тим, що вони призначені для всіх бажаючих, а не для якоїсь обмеженої групи осіб. Такі події відбуваються на свіжому повітрі: на стадіонах, парках, на міських площах. Їх проведення пов'язане із знаменними подіями у культурному, політичному чи громадському житті. Діяльність поліції з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки при таких ситуаціях має першорядне значення поряд із діями співробітників інших силових структур, відомств та міністерств[2].

Безпосередньо діяльність можна розглядати як способи дій підрозділів поліції та їх участь в організації проведення масових заходів, при охороні громадського порядку та забезпеченні громадської безпеки під час проведення самих заходів, при припиненні групових заходів порушень громадського порядку та запобігання масовим заворушенням.

Поряд із діяльністю підрозділів поліції, їх тактики дій безумовною складовою успішних дій з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки є вміле застосування співробітниками фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї. Актуальність цього питання обумовлена, насамперед, постійно зростаючою суспільною увагою до цього питання. Засоби масової інформації приділяють цьому велику увагу, порушення пов'язані з порядком застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї співробітниками органів внутрішніх справ негайно стають надбанням різних сайтів та доступними для аналізу широкою аудиторією громадян.

Ці порушення стають підставою для покарання працівників, аж до порушення кримінальних справ та притягнення їх до адміністративної та кримінальної відповідальності, а також вимагають негайного підвищення уваги питанням, пов'язаним із підготовкою співробітників до дій пов'язаних із застосуванням фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї

Насамперед, при розгляді правових питань застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї визначено, що співробітник поліції зобов'язаний проходити спеціальну підготовку відповідно до програм, які визначаються органом виконавчої влади у сфері внутрішніх справ. Підготовка розробки цих програм здійснюється у міністерствах, управліннях та органах внутрішніх справ, а також у навчальних закладах МВС. Ці програми, на думку більшості фахівців, повинні відображати комплексний підхід до підготовки співробітників підрозділів поліції, що включає поряд з вивченням правової бази застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї психологічну, фізичну та бойову підготовку. Психологічна підготовка має стосуватися не лише реабілітації співробітників після відряджень у «гарячі точки», а й розглядати правила поведінки при накопиченні великих мас громадян, включати психологічні тренування з моделюванням складних ситуацій, що виникають у службової діяльності, а також використовувати сучасні способи психологічної підготовки та досвід інших силових структур та відомств [3].

Питання застосування та вмілого використання співробітниками поліції фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї є сферою постійної уваги, як з боку всіх громадян нашої держави, так і керівництва органів внутрішніх справ, на які покладено відповідальне завдання з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Максименко А.М. Основы теории и методики физической культуры. М., 2009. С. 99
2. Адміністративне право України / за ред. Ю. П. Битяка. Київ: Юрінком Інтер, 2007.
3. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту: Монограф. / Кол. авт.; За заг. ред. В.Б. Авер'янова. Д.: Ін-т держ. і права ім. В.М. України; Корецького НАН, 2008. 588 с.

Glyan Tetyana Dmitrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Tsurkalenko Dmytro Petrovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

FEATURES OF APPLICATION OF SPECIAL MEANS FOR PROTECTION OF PUBLIC ORDER DURING MASS EVENTS

Abstract: the issue of the use and skillful use of physical force, special means and firearms by police officers is an area of constant attention, both on the part of all citizens of our country and the leadership of internal affairs bodies, which are entrusted with the responsible task of protecting public order and ensuring public safety .

Keywords: security, public order, security, measures, firearms.

УДК 343.2

Горбач Валерія Сергіївна

курсант 2 курсу навчально-наукового інституту права та підготовки
фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Чорна Аліна Геннадіївна

старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

**ЧИННІСТЬ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ,
ЩОДО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ
ВЧИНЕНОГО НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ**

Анотація: в роботі розкрито значення критеріїв дії закону про кримінальну відповідальність, особливості відповідальності за кримінальні правопорушення вчинені на території України, відповідальність іноземців та дія закону про кримінальну відповідальність в умовах воєнного стану.

Ключові слова: дія закону, кримінальна відповідальність кримінальне правопорушення.

Відповідно до чинного кримінального законодавства України – кримінальна відповідальність реалізується до певних особливостей, а саме визначається відповідно до:

- 1) Дії закону у часі;

- 2) Дії закону у просторі;
- 3) Дії закону щодо кола осіб.

Така система дозволяє більш детально підходити до кваліфікації правопорушень та реалізації механізму притягнення до кримінальної відповідальності винних осіб.

Дія закону у часі передбачає неможливість застосування законів та інших нормативно-правових актів у зворотному часовому порядку, тобто їх застосування неможливе щодо дій, які були скоєнні у минулому. Наприклад, якщо на момент вчинення дії – вона не підпорядковувалася законодавчому регулюванню і не вважалася злочином, то з прийняттям криміналізації цієї діяльності – неможливо притягнути до відповідальності тих осіб, які вчиняли її раніше, оскільки це не було правопорушенням.

Дія закону у просторі відображає специфіку реалізації кримінальної відповідальності відповідно до ознак територіального характеру. Зокрема, у Кримінальному кодексі України[1] зазначається, що якщо особа вчинила правопорушення на території України, незалежно від свого громадянства (підданства), вона порушила українське законодавство і тому до неї може бути застосовано українські механізми реалізації юридичної відповідальності.

Дія закону щодо кола осіб визначає чітку структуру можливостей реалізації юридичної відповідальності, щодо конкретних груп людей. Цей аспект визначає юридичні права та обов'язки осіб в українській правовій системі. Наприклад, щодо дипломатів або спеціальних категорій будуть певні винятки щодо застосування юридичної відповідальності.

Кримінальне правопорушення, яке вчиняється на території України відноситься до юрисдикції українського правосуддя, тому механізм юридичної відповідальності за скоєний проступок чи злочин реалізовується відповідно до умов чинного Українського законодавства. Особливості застосування кримінальної відповідальності передбачені у Кримінальному кодексі України,

який і розмежовує можливість застосування закону за часом, простором і колом осіб.

Втім, варто враховувати, що якщо суб'єктом кримінального правопорушення буде іноземний елемент – реалізації кримінальної відповідальності буде регулюватися не лише українським законодавством, але і ратифікованими міжнародно-правовими актами. Наявність іноземного елементу значно ускладнює реалізацію механізму кримінально-процесуальної відповідальності.

Особливо складно забезпечити стабільний процес функціонування цього закону в умовах повномасштабного вторгнення, зокрема в контексті територіальної підсудності. Оскільки, на тимчасово окупованих територіях фактично не діє українське законодавство. І це ускладнює можливість, а в деяких випадках і унеможлиблює, застосування закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення вчиненого на території України.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. №2341-III, поточна редакція 27.01.2023

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. №4651-VI, поточна редакція 05.03.2023

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

Horbach Valeriia Serhiivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Chorna Alina Hennadiyevna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**APPLICABILITY OF THE LAW ON CRIMINAL
RESPONSIBILITY REGARDING CRIMINAL OFFENSES
COMMITTED ON THE TERRITORY OF UKRAINE**

***Abstract:** the work reveals the meaning of the criteria of the law on criminal responsibility, the specifics of responsibility for criminal offenses committed on the territory of Ukraine, the responsibility of foreigners and the operation of the law on criminal responsibility under martial law.*

***Keywords:** operation of law, criminal responsibility, criminal offense.*

УДК 342/5

Козловська Анастасія Костянтинівна

курсант II курсу, Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Гіденко Євгеній Сергійович

викладач кафедри Тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація: в даній роботі проаналізована тактико-спеціальна підготовка поліцейських під час воєнного стану, та вказані деякі шляхи розвитку.

Ключові слова: тактико-спеціальна підготовка, поліцейський, воєнний стан.

Тактико-спеціальна підготовка поліцейських під час воєнного стану має на меті забезпечення безпеки і захисту населення, додержання правопорядку та запобігання злочинності. Підготовка проводиться з урахуванням специфіки воєнного стану та можливих загроз, які можуть виникнути в цей період.

Основні напрямки тактико-спеціальної підготовки поліцейських під час воєнного стану включають:

Збільшення кількості поліцейських, що перебувають на службі, та забезпечення їх ефективного розміщення для забезпечення безпеки населення та запобігання злочинності.

Підвищення рівня фізичної та психологічної підготовки поліцейських, зокрема у напрямку володіння бойовими мистецтвами, вогневою підготовкою та тактикою дій в умовах бойових дій.

Підготовка поліцейських до взаємодії зі збройними силами, іншими правоохоронними органами та місцевим населенням, включаючи організацію захисту об'єктів життєвого підтримання та важливих інфраструктурних об'єктів.

Підготовка поліцейських до роботи з технікою та спеціальними засобами, що застосовуються в умовах воєнного стану, зокрема з радіоелектронною та іншою технікою, яка може допомогти в обстеженні місцевості та виявленні можливих загроз.

У сучасних умовах більшість поліцейських опиняється в ситуаціях, де виникає необхідність застосування поліцейських заходів примусу, а саме: фізичного впливу (сили), застосування спеціальних засобів та/або вогнепальної зброї. Більшість із них психологічно, теоретично та практично не готові застосувати зброю на ураження, тому що це має відбутися в них уперше, або вони не впевнені в правомірності такого застосування, не вміють швидко зорієнтуватись у екстремальних умовах, недостатньо орієнтуються в нормативно-правових актах. Ураховуючи педагогічний досвід роботи із здобувачами вищої освіти, слід зауважити, що під час вивчення ст.ст.42–46 Закону України «Про Національну поліцію» [1], що стосується застосування поліцейських заходів примусу, більшість із них не розуміє їхньої суті, не може їх прокоментувати і навести приклади. Для виправлення ситуації потрібно не тільки опрацювати коментар до розділу V Закону України «Про Національну поліцію», а й розібрати конкретні ситуації, алгоритми дій щодо застосування зброї, навести приклади, створити фабулу ситуативного завдання та практично її відпрацювати. Також потрібно розробити відповідний задачник з поясненнями правомірності застосування чи використання вогнепальної зброї.

Завдання ТСП– виховувати професійні та патріотично-налаштовані поліцейські кадри. Кожен працівник Національної поліції України має також

займатись і самовдосконаленням. Цьому мають допомагати спеціалізовані навчальні заклади із специфічними умовами навчання, які мають бути відповідно оснащені.

Тактико-спеціальна підготовка сприяє формуванню професійного спрямування співробітників поліції, а також курсантів (слухачів) освітніх організацій системи МВС України. Під професійною спрямованістю розуміється прагнення особистості застосовувати отримані знання, свій досвід, здібності у сфері обраної професії. Професійна спрямованість виявляється у прагненні особистості самовдосконалюватися у сфері обраної професії, схильностях та інтересах до неї. У співробітників поліції професійна спрямованість полягає у сумлінному виконанні своїх службових обов'язків, відповідальному та вимогливому ставленні до себе як до посадової особи, уповноваженої державою виконувати правоохоронні функції [2].

Заняття з тактико-спеціальної підготовки сприяють формуванню професійної спрямованості співробітників поліції та курсантів (слухачів), оскільки ця дисципліна передбачає моделювання різних ситуацій оперативно-службової діяльності, взаємодію керівників та підлеглих, уміння працювати в групах при вирішенні екстремальних завдань (наприклад, дії оперативного штабу, введення режиму ЧП), грамотну розстановку виділених зусиль і коштів, розкриває питання міжвідомчої взаємодії, навчає тактиці огляду різних приміщень, у яких перебуває можливий злочинець.

Особисту безпеку працівників поліції слід розглядати як їх обов'язок. Навички забезпечення особистої безпеки повинні формуватись ще на стадії первинної професійної підготовки чи навчання у вищому навчальному закладі (зі специфічними умовами навчання) [3].

Таким чином, навчання працівників Національної поліції формам і методам забезпечення своєї безпеки, чітким і грамотним діям в надзвичайних ситуаціях виступає в даний час одним з найважливіших напрямків професійної підготовки поліцейського, що дасть змогу ефективно виконувати завдання, які

покладені на Національну поліцію в умовах надзвичайної ситуації загалом зокрема з дотриманням заходів особистої безпеки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. Офіційний вісник України. 2015. № 63. Ст. 2075
2. Комісаров, О. Г. "Предмет тактико-спеціальної підготовки поліцейських, її зміст і завдання в сучасних умовах." Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ 2. 2017. с. 117-124.
3. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / [О.Г. Комісаров, А.О. Собакарь, Е.Ю. Соболев, О.С. Юнін та ін.]; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. - Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.

Kozlovskaya Anastasia Konstantinovna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Hyadenko Yevgeny Sergiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

TACTICAL-SPECIAL TRAINING OF POLICE DURING MARTIAL LAW

***Abstract:** the tactical-special training of police during martial law is analyzed in this work, and some ways of development are indicated.*

***Keywords:** tactical-special training, police, martial law.*

УДК 34

Козловська Анастасія Костянтинівна

курсант 2 курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців

для підрозділів Національної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Тарнапольська Анастасія Віталіївна

курсант 2 курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців

для підрозділів Національної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Гіденко Євгеній Сергійович

викладач кафедри

Тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

(Дніпро, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ ЩОДО РІВНЯ МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація: у даній роботі наведено деякі аспекти щодо підвищення рівня надання домедичної допомоги працівниками органів внутрішніх справ при необхідності надання допомоги постраждалим особам у час воєнного стану.

***Ключові слова:** поліцейський, домедична допомога, тактична медицина, професійна підготовка, алгоритм, індивідуальний захист.*

В умовах воєнного стану дуже актуальним стає питання надання першої медичної допомоги постраждалим на місці події, оскільки внаслідок активних бойових дій, як правило, страждає мирне населення, а кількість постраждалих може бути досить великою. Зазвичай першими на місці події прибувають екіпажі патрульної поліції, тому поліцейські перші мають справу з наданням домедичної допомоги постраждалим [1].

Спочатку з'ясуємо правові основи надання домедичної допомоги потерпілим. Тому надання домедичної допомоги працівниками поліції визначено як обов'язок у багатьох нормативно-правових актах нашої країни. Такими документами є: окремі статті Законів України «Про Національну поліцію» [3], «Про екстрену медичну допомогу» [4], Наказ МОЗ «Про вдосконалення підготовки до надання домедичної допомоги особам які не мають медичної освіти». від 29.03.2017 № 346 [2].

Перш за все, прибувши на місце злочину, працівники поліції повинні надати допомогу потерпілим у небезпечних умовах, якщо неможливо заздалегідь визначити, на що саме розраховує працівник, надаючи допомогу потерпілому. Крім того, особливо важливо, щоб поліцейські, надаючи допомогу потерпілим, думали про безпеку власного життя та здоров'я. А саме, під час надання першої медичної допомоги поліцейські повинні використовувати такі засоби індивідуального захисту, як гумові рукавички, одноразові маски та інші засоби індивідуального захисту, які захищають поліцейського від зараження різними інфекційними та бактеріологічними захворюваннями. Окрім критерію фізичної безпеки, поліцейський має пам'ятати про правові підстави надання домедичної допомоги, тобто розрізняти справи, які належать до компетенції кваліфікованих спеціалістів – лікарів та поліцейських. Отже, з цього випливає, що поліцейські

повинен бути фахово підготовленим та професійно готовим до застосування заходів з надання домедичної допомоги [1].

Слід зазначити, що останнім часом набула поширення така галузь медичних знань, як тактична медицина, її знання в лавах Збройних Сил України, практичних підрозділах Національної поліції України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України. Служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій тощо [3].

Професійна підготовка працівників органів внутрішніх справ з тактичної медицини передбачає набуття навичок працівників органів внутрішніх справ за освітньо-тренувальною програмою другого рівня «Перше розгортання на місці», яка регламентує порядок навчання осіб без медичної освіти, але відповідно до службових обов'язків вони зобов'язані надавати домедичну допомогу (загалом програми пропонуються на трьох рівнях). В цілому програма затверджена наказом МОЗ України (далі – МОЗ) «Про вдосконалення підготовки кадрів для надання домедичної допомоги особам без медичної освіти» від 04.08. 2021 № 1627». Проходження зазначеної програми забезпечує отримання правоохоронцями практичних навичок щодо надання домедичної при раптовій зупинці кровообігу у дорослих/дітей/при масивній кровотечі; алгоритм дій першого на місці події; надання домедичної допомоги потерпілим в інших невідкладних станах та інші не менш важливі навички, оволодіння якими забезпечить більш ефективне надання домедичної допомоги та відповідно рятування більшої кількості життів людей [4].

З вищевикладеного можна зробити висновок, що для підвищення рівня надання домедичної допомоги працівниками органів внутрішніх справ при необхідності надання долікарської допомоги особі необхідно проводити різноманітні практичні вправи, що моделюють ситуації з реального життя. Організація майстер-класів з кваліфікованими лікарями тактичної медицини, які мають практичний досвід надання першої медичної допомоги в умовах активних бойових дій, обстрілів тощо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мислива О.О. Основи надання патрульною поліцією невідкладної (домедичної та медичної) допомоги постраждалим особам: навч. посібник / О. О. Мислива. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 144 с. ISBN 978-617-7665-25-9
2. Удосконалення професійної підготовки поліцейських щодо здійснення ефективної службово-бойової діяльності: матеріали круглого столу, м. Херсон, 28 квітня 2022 р. / за заг. ред. Вайди Т. С., канд. пед. наук, доц. Одеса: ОДУВС, 2022. 100 с.
3. Закон України «Про Національну поліцію» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 20.02.2022)
4. Наказ МОЗ «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти», від 29.03.2017 № 346 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0346282-17#Text> (дата звернення: 20.02.2022)

Kozlovskaya Anastasia Kostyantynivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Tarnapolska Anastasia Vitalyivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Hydenko Yevgeny Serhiyovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**PERSPECTIVES REGARDING LEVEL
OF MEDICAL TACTICAL TRAINING OF POLICE OFFICERS
UNDER CONDITIONS OF STATE OF MARTIAL**

***Abstract:** this paper presents some aspects of increasing the level of pre-medical care by employees of internal affairs bodies when it is necessary to provide assistance to injured persons during martial law.*

***Keywords:** police officer, first aid, tactical medicine, professional training, algorithm, individual protection.*

УДК 346.2

Риндич Анастасія Володимирівна

здобувач вищої освіти II курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Олійник Юлія Володимирівна

викладач кафедри Теорії та історії Держави і права

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація: в роботі розкрито питання щодо організації судоустрою протягом десятиліть незалежності України.

Ключові слова: суб'єкт, законодавство, охорона, права.

Протягом десятиліть незалежності України організація судової системи була дискусійною. Постійні зміни в законодавстві українського судоустрою спричинили наукові суперечки між науковцями та практиками, а також проблеми у процесі судового захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Під прикриттям доброї волі (забезпечення єдності судової практики, покращення доступу до правосуддя, приведення судової системи у відповідність до європейських стандартів) у науковій літературі показано необхідність демонтажу налагодженої системи господарських та адміністративних судів.

Можливо, за задумом авторів таких заяв, судовий захист інтересів і законних інтересів суб'єктів господарювання є простою категорією судових справ, що не вимагає спеціальних знань у господарській сфері. Такий підхід призведе до хаосу в усій системі економіко-правових відносин, що в свою чергу негативно позначиться на економіці України в цілому.

Спори щодо захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання є особливими, для їх своєчасного та законного вирішення вимагаються фахівці, які мають значний досвід та досвід у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання. На сьогоднішній день зросла кількість корпоративних спорів, спорів, пов'язаних з комерційним розкраданням, спорів між суб'єктами господарювання та контролюючими органами (податковою, митною). Через прогалини та неузгодженість українського законодавства такі спори не мають остаточного законодавчого вирішення, потребують глибоких знань матеріального та процесуального права та практичного досвіду у сфері захисту прав та законних інтересів сторін суб'єкт господарювання. Щоб отримати такі знання та досвід, потрібні роки наполегливої праці.

Одним із аргументів прихильників є те, що ліквідація існуючої системи судового захисту прав та інтересів юридичних осіб є корупцією в цій системі. Загальновідомо, що в усій без винятку судовій системі України є корупція. Але ніхто не позбавлений ідеї ліквідації всієї української судової системи. Тому держава має забезпечити такі умови для правосуддя, які допоможуть позбутися корупціонерів у цій сфері. Але при цьому забувають, що одним із головних критеріїв для інвесторів, особливо іноземних, при виборі країни для інвестування є законодавча гарантія професійної системи судового захисту їхніх прав та інтересів. На цьому етапі розвитку України стоїть завдання привести правосуддя до європейських стандартів. Заяви європейських політиків свідчать про те, що існуючу судову систему в Україні потрібно модернізувати за європейськими стандартами, а не руйнувати.

Право суб'єкта підприємництва на захист – це представлена їм і забезпечена нормами права й відповідними обов'язками інших суб'єктів можливість самостійно діяти з метою відновлення порушеного права і законного інтересу. Поняття «захист прав» слід відрізнити від поняття «охорона прав», яке зазвичай трактується ширше, оскільки включає будь-які заходи, направлені на забезпечення інтересів уповноваженого суб'єкта.[2]

Підсумовуючи, хочу зазначити, що підірвати існуючу судову систему неважко, але без професійних методів неможливо створити ефективну судову систему для захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання, а також активно розвинути та усунути прогалини, недоліки законодавства. Завдання законодавця – з одного боку не втратити наявні позитивні результати, а з іншого – усунути прогалини та недоліки законодавства, щоб ефективно вирішувати судові спори щодо захисту прав та інтересів бізнесу. суб'єктів з високим професійним рівнем.

Під правовою охороною прийнято розуміти низку державних гарантій, пов'язаних із нормативними заборонами чи іншими обмеженнями певних дій суб'єктів захисту, спрямованих на попередження та попередження злочинів.[2]

У сучасних умовах, переглядаючи розуміння судів як інститутів державної влади та їх роль у судовому управлінні господарськими справами, необхідно також чітко визначити сутність категорії «судовий захист» у такий спосіб. Призма реалізації механізму конституційного права захисту прав суб'єктів господарювання з урахуванням завдань та конкретних обставин господарського судочинства. «Підприємці також мають право захищати свої права за допомогою конституційно-правових механізмів захисту. Юридичні особи та фізичні особи-підприємці часто використовують цей механізм для захисту своїх захищених законом кправ».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41; 41-42; 43; 44-45.

Rindić Anastasia Vladimirovna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Oliynyk Yulia Volodymyrivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine)

LEGAL PROTECTION OF THE RIGHTS OF BUSINESS ENTITIES

Abstract: the work covered the issue of organization of the judiciary for ten years of independence of Ukraine.

Keywords: subject, legislation, protection, rights.

УДК 343.4

Школьник Настасія Борисівна

курсант 2 курсу навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Чорна Аліна Геннадіївна

старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ДОВІЧНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА СМЕРТНІЙ КАРІ

Анотація: в роботі розкрито сутність поняття "довічне позбавлення волі" та розглянуто особливості даного виду покарання. Також окреслено порівняння довічного позбавлення волі зі смертною карою.

Ключові слова: довічне позбавлення волі, смертна кара.

Довічне позбавлення волі є новим видом покарання в Україні, адже з'явилося відносно нещодавно. Введено його в дію було для заміни смертної кари, яка дісталася у спадок від радянської системи.

Єдиного конкретного визначення довічного позбавлення волі немає. Кримінальним кодексом України (далі КК України) визначено, що довічне позбавлення волі є найтяжчим видом покарання [1]. В статті 64 КК України зазначено, що довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо

тяжких кримінальних правопорушень і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк [2, с. 64].

Тема дослідження є досить актуальною для розгляду, оскільки довічне позбавлення волі є важливим елементом для повноцінного функціонування держави, для створення безпечного середовища у суспільстві. Основним призначенням довічного позбавлення волі є захист суспільства від найбільш небезпечних осіб, які можуть продовжувати здійснювати кримінально-протиправні діяння і після відбування покарання.

Проблематику питання вивчали такі українські науковці, як М.І. Бажанов, І.Г. Богатирьов, В.Ф. Бойко, О.М. Джужа, П.С. Матишевський, М.І. Мельник та ін..

Як найвища міра покарання смертна кара завжди викликала неоднозначну реакцію у суспільстві за участі вчених, політичних, громадських і релігійних діячів та звичайних громадян.

Є особи, які були прибічниками смертної кари. Наприклад, родоначальник німецької класичної філософії Іммануїл Кант. Він дотримувався позиції, що смертна кара потрібна, адже вбивця мав померти такою ж смертю як і його жертва.

Також варто згадати праці українського юриста та дипломата В. Ф. Бойка. Він зазначав, що смертна кара не є ефективним способом боротьби зі злочинністю. Вважав дане покарання таким, що не належить до чинників, що стримують злочинність та лякають правопорушників.

Також дане питання досліджував С. Я. Бурда у своїй праці «Покарання у виді довічного позбавлення волі за КК України як альтернатива смертній карі». Науковець надає перевагу довічному позбавленню волі, обґрунтовуючи це наступними твердженнями. Він вважає, що застосування такого виду покарання, як довічне позбавлення волі, на сучасному етапі розвитку українського суспільства є набагато доцільнішим ніж застосування смертної кари, оскільки

кожна людина має право на життя. Підсумовуючи працю С. Я. Бурди можна зробити висновок, що даний автор надає перевагу довічному позбавленню волі, пояснюючи це тим, що смертна кара, суперечить ст. 27 Конституції України та є порушенням Загальної декларації прав людини(3).

Отже, проаналізувавши роботи науковців, які досліджували дану тему можна зробити висновок, що у кожної людини своя індивідуальна думка. Тому, дискусії на дану тему є зрозумілим явищем. Перш за все це пов'язано з тим, що для призначення покарання, яке позбавляє людину свободи на все життя, потрібні серйозні підстави.

Існує велика кількість держав, де смертну кару було скасовано. В Україні як незалежній демократичній державі, де проживає вільний народ, держава повинна була прийняти рішення про заміну смертної кари на більш м'яке покарання. Адже світ розвивається і кожна країна хоче бути сучасною та цивілізованою державою, а смертний вирок є нелюдським покаранням, таким що принижує гідність людини. Тому державні службовці повинні були внести певні зміни у законодавство. Для українського законодавства заміна смертної кари довічним позбавленням волі було інновацією.

Ще минулого століття у суспільстві виникли суперечки щодо жорстокого покарання у вигляді смертної кари. В суспільстві розуміли, що потрібно замінити дане покарання на більш м'яке, щоб наслідком не була смерть. Не усі погоджувались із цією думкою. Але всі дійшли висновку, що це була найгуманніша альтернатива смертній карі. Хоча вчені сперечаються й досі і вважають, що потрібно розвивати та вдосконалювати систему покарань, щоб не «знищувати» правопорушника без надання йому шансу на повернення до нормального життя.

Смертна кара є жорстоким чи таким, що принижує гідність людини, покаранням. Тому введення альтернативного покарання є досить демократичним рішенням, що відповідає міжнародним стандартам про права та свободи людини.

В той же час довічне позбавлення волі як вид покарання є досить спірним питанням, яке викликає різні думки серед правників та суспільства загалом. Одні зазначають, що довічне позбавлення волі є необхідним і ефективним засобом захисту суспільства від злочинців, які вчинили особливо важкі кримінальні правопорушення. Інші ж стверджують, що довічне позбавлення волі є неправомірним.

Отже, дискусії науковців з приводу повернення смертної кари як виду покарання чи збереження довічного позбавлення волі тривають досить довго і навряд чи дана тема залишиться поза увагою.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001 року.
2. Кримінальне право України. Особлива частина. Альбом схем: навч. посіб. за ред. В. В. Коваленка ; МВС України, Нац. акад. внутр. справ. Київ: Алерта, 2015. 576 с.
3. С. Я. Бурда «Покарання у виді довічного позбавлення волі за КК України як альтернатива смертної кари».
4. URL:<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1982/1/4-2013bsyaask.pdf>
5. Смертна кара за чи проти URL: <http://smertnakara.blogspot.com>

Shkolnyk Nastasiia Borysivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Chorna Alina Hennadiyevna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

LIFETIME IMPRISONMENT AS ALTERNATIVE TO DEATH

***Abstract:** the essence of the concept of "life imprisonment" and the peculiarities of this type of punishment are revealed. Also, a comparison of life imprisonment with mortal punishment is also outlined.*

***Keywords:** lifetime imprisonment, death penalty.*

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА (FIRE TRAINING)

УДК 355

Цапович Валерія Андріївна

курсантка Навчально-наукового інституту права та
підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

Науковий керівник:

Плахотний Артем Павлович

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
(Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ СТРІЛЬБИ В ТЕМНУ ПОРУ ДОБИ ПРИ ВОГНЕВІЙ ПІДГОТОВЦІ КУРСАНТІВ СИСТЕМИ МВС

***Анотація:** особливості стрільби в темну пору доби при вогневій підготовці». Актуально це тому, що, зазвичай, правоохоронці стикаються з кримінальними правопорушеннями в нічний час, що в результаті тягне за собою використання вогнепальної зброї в дану пору доби. Для дослідження даної тематики розібрано механізм проведення стрільб в темну пору доби, найголовніше - заходи безпеки при поводженні зі зброєю. Також акцентовано увагу на психологічних аспектах тренування стрільби в нічний час, бо саме психологічні бар'єри в свідомості людини дають зброї в роботі. Виокремила відповідні навички, якими повинен володіти стрілець, серед них: формування ситуаційної психологічної готовності, нормалізація психічного стану після емоційної напруги, вміння фокусувати власну вагу та зір на конкретному об'єкті.*

***Ключові слова:** зброя, стрільба, робота, правоохоронці, заходи безпеки.*

Актуальність даного питання підтверджується тим, що працівники Національної поліції України в повсякденній професійній діяльності постійно стикаються з необхідністю використання, а іноді і застосування вогнепальної зброї, дуже частими є випадки правопорушень в нічний час, що тягне за собою використання вогнепальної зброї в темпу пору доби.

Варто відзначити, що поряд з наявністю відповідних професійних знань і навичок вони повинні розвивати стабільні навички поводження з вогнепальною зброєю в темну пору доби і повинні мати високий рівень психологічної готовності до стрільби в час, коли темрява заважає виконувати професійну діяльність.

Вищевказане сприятиме успішному вирішенню складних професійних завдань в будь-яких екстремальних ситуаціях завдяки чітким і адекватним діям поліцейських, вмінню концентрувати увагу, розвиненим емоційно-вольовим якостям, умінню управляти своїм емоційним станом та правильно фокусувати власний зір в темну пору доби під час використання вогнепальної зброї.

Для дослідження даної тематики варто розібрати механізм проведення стрільб в темну пору доби [1, с.54].

Викладач або командир повинен відповідати за суворе дотримання всіма стрільцями встановленого порядку в тирі (на стрільбищі), заходів безпеки, а також умов і порядку виконання вправ, що відпрацьовуються у темну пору доби та зобов'язаний:

- виконати перевірку мішеней перед початком виконання вправ з вогневої підготовки;
- провести зі стрільцями перевірку їхньої готовності до стрільби в темну пору доби та надати інструктаж з безпечного поводження зі зброєю в нічний час;
- гучно та розбірливо надавати команди, які є передбаченими правилами ведення стрільб;

- весь час знаходитися позаду стрільців, які виконують вправи зі стрільби та не заважати їм, при умові, що ними дотримано всі правила безпеки;
- якщо стрільцем було порушено заходи безпеки, або виник форс-мажор (поява людей, авто та тварин на відкритому полігоні), то негайно дати команду припинити стрільбу та вжити всі можливі заходи для швидкого відновлення заняття. Про виниклу подію доповісти керівництву. Варто відзначити, що ведення вогню у нічних час повинно бути терміново припинено кожним стріляючим самостійно або за командою керівника стрільб у випадку втрати орієнтира під час проведення стрільб в темну пору доби;
- якщо у когось із стрільців виникли якісь проблеми або труднощі при виконанні вправ, необхідно надати йому допомогу;
- коли тренування було завершено, дати наказ увімкнути білий ліхтар, що дає знак про закінчення стрільб у темну пору доби;
- після завершення тренування зі стрільби у темпу пору доби, доповісти керівництву про всі події, які відбулися за час проведення стрільб. Визначити позитивні та негативні моменти виконання такого виду заняття.

Також варто акцентувати увагу на психологічних аспектах тренування стрільби в темну пору доби.

Використання умінь емоційно-вольової саморегуляції в процесі розвитку психологічної готовності до стрільби в темну пору доби повинно бути направлено на подолання фізичних і психічних навантажень, коригування рівня емоційного збудження, формування ситуаційної психологічної готовності, нормалізацію психічного стану після емоційної напруги, вміння фокусувати власну вагу та зір на конкретному об'єкті тощо [2, с.174].

Вищесказане допоможе оптимізувати і мобілізувати інтелектуальні та фізичні ресурси поліцейських; регулювання свого психічного стану відповідно до завдань і цілей стрільби в нічний час; підтримання стабільного рівня активності, незважаючи на негативні почуття або переживання, які можуть виникнути при стрільбі з вогнепальної зброї.

Отже, нами було проаналізовано основний механізм проведення занять з вогневої підготовки та стрільби в темну пору доби. Визначено, що при стрільбі в нічний час важливими є не лише фізичні, а й психологічні якості правоохоронця. Ми вважаємо, що проведення стрільб в темну пору доби сприяє розвитку практичних навичок майбутніх правоохоронців, адже в практичній діяльності досить частим застосування вогнепальної зброї саме в нічний час.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Остапович В.П., Бабенко В.Г., Кирієнко Л.А. Психологічна та фізична готовність особистості до дій в екстремальних ситуаціях: практичний посібник за ред. В.О. Криволапчука. Київ.: ДНДІ МВС України, 2016. 84 с.
2. Криволапчук В.О., Кримська М.С., Решко С.М. Спеціальна фізична підготовка: навч. посіб. Київ.: Нац. ун-т внутр. справ, 2009. 209 с.

Tsapovich Valery Andriivna

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

Scientific advisor:

Plakhotny Artem Pavlovych

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

(Dnipro, Ukraine)

**PECULIARITIES OF SHOOTING IN DARK TIME
OF DAY DURING FIRE TRAINING OF CADETS OF POLICE SYSTEM**

***Abstract:** peculiarities of shooting in the dark during fire training". This is relevant because law enforcement officers usually encounter criminal offenses at night, which results in the use of firearms at this time of day. To study this topic, the mechanism of shooting in the dark was analyzed, most importantly - safety measures when handling weapons. Attention is also focused on the psychological aspects of training for shooting at night, because it is the psychological barriers in the human mind that make weapons work. She singled out the relevant skills that a shooter should have, among them: the formation of situational psychological readiness, normalization of the mental state after emotional stress, the ability to focus one's own weight and vision on a specific object.*

***Keywords:** weapons, shooting, work, law enforcement officers, security measures.*

ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ (ECONOMICS & MANAGEMENT)

УДК 332.1

Мазурок Яна Романівна

студентка кафедри економіко-математичного моделювання

Національний університет «Острозька академія»

(Острог, Україна)

Науковий керівник:

Аверкина Марина Федорівна

доктор економічних наук, професор

Національний університет «Острозька академія»

(Острог, Україна)

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

***Анотація:** у роботі досліджено соціально-економічний розвиток регіонів України. Висвітлені значні здобутки країни, а також розглянуто основні проблеми. Була проведена оцінка сучасного стану України за допомогою показників, зокрема: ВВП, рівень безробіття, індекс споживчих цін, експорт, індекс розвитку людського капіталу та обсяг інвестицій. Результати дослідження дають можливість глибше оцінити ситуацію соціально-економічного розвитку регіонів України.*

***Ключові слова:** соціально-економічний розвиток, Україна, здобутки, проблеми, показники, дослідження.*

Побудова та розширення економічної моделі національної економіки завжди потребує вагомих змін у механізмі управління. Проблемою у сучасних умовах функціонування економіки України полягає у подоланні регіональних відмінностей, які мають істотний вплив на ефективність механізму взаємодії центру з регіонами.

Досвід незалежної України показує, що центральна влада не може адекватно і вчасно реагувати на потреби регіонів держави. Саме усвідомлення цієї проблеми наводить на наступні висновки, що: необхідно прискорити процеси формування нового спектру повноважень місцевих територіальних громад, а також підвищити роль органів самоврядування у вирішенні як стратегічних, так і оперативних питань розвитку регіонів [1, с. 125-130].

Більшість дослідників розуміють економічний регіон як цілісну територію держави, що має свою спеціалізацію, структуру виробництва та певні стабільні внутрішні зв'язки.

У науковій літературі регіон може використовуватись для позначення територій з певними характеристиками. Він приймає кілька значень:

Географічний регіон або територіальний – територія зі спільними географічними характеристиками, економічними, соціальними, культурними тощо.

Економічний регіон – територія з однаковими економічними ознаками.

Соціокультурний регіон – територія з об'єднаними соціальними та культурними особливостями.

Завданнями держави й регіональної політики є підтримка соціального, економічного, політичного рівня кожного регіону, підвищення їх конкурентоспроможності, максимального ефективного використання внутрішнього потенціалу та ресурси, запобігти корупції, збільшити кількість робочих місць. А також в цілому розв'язувати проблеми окремих менш забезпечених регіонів України користуючись іншими та розбудувати ефективно багаторівневе врядування. Дані дії пришвидшать зростання рівня життя населення, незалежно де б людина народилась, де проживає і де буде проживати у майбутньому.

Для регіональної політики фундаментом є компроміс між інтересами держави та інтересами її регіонів. Політика буде ефективною за наступних умов: регіони визнають пріоритет державних інтересів;

для реалізації місцевих інтересів силами регіонів держава створює сприятливі умови;

будуть забезпечені гарантії державної підтримки розвитку регіонів [2, с. 19-25].

Для досягнення рівня розвинутих держав світу і рівної з ними конкуренції Україна має досить значні здобутки:

відкритість для бізнесу – Україна за 10 років стала другою за темпами та масштабами покращення ділового клімату, протягом 2015-2019 років обсяг іноземних інвестицій склав близько 16 млрд. доларів США, було збудовано понад 100 заводів та утворено десятки тисяч нових робочих місць.

найбільша держава в Європі – 603500 кв. кілометрів наповнені великими запасами корисних копалин (за запасами вугілля, Україна займає 11 місце у світі, а за запасами залізної руди - 6 місце; Україна також має великі запаси марганцю, титану, апатитів, фосфатів та інших корисних копалин) та земельних ресурсів. Україна має ґрунти з високою родючістю, значні запаси лісових та водних ресурсів, це дозволяє їй займати важливе місце на світовому ринку сировини та продовольства.

людський капітал – понад 40 млн. осіб, з них велика кількість вчених, а також понад 70 відсотків людей з вищою освітою.

Україна є великим ринком, що розвивається в Європі, з широкими можливостями – вдале місце розташування, вихід до морів, межує з 7 державами, наявність угод про вільну торгівлю (Україна уклала 17 угод із 46 державами), наявність людського капіталу, конкурентоспроможність.

вигідне географічне розташування та потужний транзитний потенціал – розташування на перетині торгових і туристичних шляхів між Азією, Європою та Близьким Сходом [3].

Попри вагомні переваги України, керівництво держави не реалізує відповідні програми щодо ефективного використання ресурсного потенціалу. Держава поступається у таких сферах, як: фінансова, охорона здоров'я,

інформаційна, макроекономічної стабільності, інноваційна. Однак, є досягнення у певних забезпеченні розвитку таких сфер, як: ринок праці, ринок товарів, освіта та рівень розвитку бізнесу.

Протягом восьми років для України з'явилися масштабні проблеми, що безпосередньо впливають на соціально-економічну ситуацію, формування основних тенденцій та проблем розвитку в країні та регіонах:

- окупація територій та збройна агресія з боку Російської федерації, а у 2022 році війна,

- скорочення чисельності населення, виїзд молодих, добре освічених людей за межі країни,

- зміна клімату(температура підвищилась в основному на 2-5 °C), це призводить до глобальних негативних наслідків: тепла зима, низький рівень води у водоймах, посухи, повені, урагани тощо,

- нижчий рівень життя та розвитку порівняно з провідними країнами, низька продуктивність економіки в державі.

- інфраструктура не відповідає нормам, сучасним вимогам та має недостатній рівень захисту(великий відсоток виникнення аварійних ситуацій),

- слабкість органів виконавчої влади, що своєю чергою призводить до неефективного виконання своїх обов'язків, прийняття хибних рішень тощо [3].

Економіка України демонструє приріст кількох показників після 2020 року, в якому світ зіткнувся з спільною проблемою коронакризи. Показники рівня безробіття, індекс розвитку людського капіталу зросли, проте залишаються на недостатньому рівні.

Таблиця. Показники розвитку України протягом 2020-2022 років

Показник	Одиниця вимірювання	2020 рік	2021 рік	2022 рік
ВВП	трлн. грн	4,222	5,46	4,825
Рівень безробіття	%	9,4	8,6	8,3 (прогноз)
Індекс споживчих цін	%	5,0	10,0	26,6
Експорт	млрд. доларів США	47,0	71,0	76,5 (прогноз)
Індекс розвитку людського капіталу	–	0,64	0,65	0,65 (прогноз)
Обсяг інвестицій	млрд. доларів США	5,5	7,3	8,0 (прогноз)

Окремі прогнози на 2022 рік свідчать про зростання економіки та покращення ситуації в країні, тобто Україна б досягла значних вершин у своєму розвитку. Однак беручи до уваги військову агресію з боку сусідньої держави, варто зазначити, що ситуація змінилась в гіршу сторону.

Забезпечення регіонального розвитку повинне базуватися з урахуванням процесів децентралізації та належною державною підтримкою. Перед менеджерами на територіальному рівні повинне поставати питання, що ж буде після воєнного стану та як ми можемо розвинути регіональний потенціал. Тут одразу виникає ще один виклик, чи готові менеджери до змін та як правильно здійснювати управління щодо ефективного використання ресурсів на регіональному рівні. Вважаємо за доцільне робити звернення щодо отримання такого досвіду у міжнародних освітніх установах. Подальше наше дослідження буде спрямовано на розкриття особливостей значення освітнього менеджменту у підготовці фахівців.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мельник В.В. Теоретичні засади соціально-економічного розвитку регіону як складник державного регулювання економіки. Економіка і суспільство. 2018. № 17. С. 125–130. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-18>.
2. Загорський В. С. Державне управління в системі формування і реалізації регіональної політики в сучасних умовах. Регіональна економіка. 2016. № 3 (81). С. 19–25. URL: https://re.gov.ua/re201603/re201603_019_ZahorskyyVS.pdf.
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п#Text>.
4. Мельнишин Л. В. Регіональна політика стосовно сталого розвитку України в контексті європейської інтеграції. Механізми державного управління. 2020. № 2(45). С. 118–125.

Mazurok Yana Romanivna

National University of Ostroh Academy
(Ostroh, Ukraine)

Scientific advisor:

Averkina Marina Fedorivna

National University of Ostroh Academy
(Ostroh, Ukraine)

FACTORS INFLUENCING THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REGION

***Abstract:** this paper examines the social and economic development of the regions of Ukraine. Significant achievements of the country are highlighted, and the main problems are also considered. An assessment of the current state of Ukraine was conducted using indicators such as GDP, unemployment rate, consumer price index, exports, human capital development index, and investment volume. The results of the study provide a deeper understanding of the situation regarding the social and economic development of the regions of Ukraine.*

***Keywords:** social-economic development, Ukraine, achievements, problems, indicators, study.*

ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА (PEDAGOGY & EDUCATION)

УДК 37

Дацюк Віолетта Андріївна

студентка кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
(Дрогобич, Україна)

Науковий керівник:

Логвиненко Тетяна Олександрівна

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
(Дрогобич, Україна)

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ПІДЛІТКІВ У СИСТЕМІ МОЛОДІЖНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

***Анотація:** у статті розкрито основні проблеми соціалізації молоді в умовах трансформації суспільства, розкрито сутність поняття соціалізації підлітків під час залучення до різноманітних громадських організацій.*

***Ключові слова:** соціалізація, молодіжні громадські організації, соціальні інститути.*

Процес соціального становлення сучасної молоді вивчається у всіх аспектах їхнього життя: сім'я, освіта, робота, неформальних та офіційних організаціях під час дозвілля.

В Україні завжди був інтерес до вивчення молодіжного руху, але він почав зростати з моменту здобуття незалежності. Загальна демократизація та гуманізація суспільного життя в пострадянських країнах призвела до офіційного визнання та стимулювання молодіжних громадських організацій в цих країнах,

консолідації їх прав та можливостей та посилення діяльності цих організацій. У соціальній структурі суспільства вони стали повноправними соціальними суб'єктами. Основним завданням соціально-педагогічної діяльності молодіжних організацій є сприяння соціалізації молоді та процесу соціального виховання.

Зміст соціалізації залежить від таких важливих параметрів, як спеціально створені соціальні інститути чи установи, функція яких головним чином спрямована на індивідуальний розвиток через освіту та виховання. Сюди входять сім'ї, дошкільні навчальні заклади, школи, неформальні групи, офіційні організації, тощо [1].

У широкому розумінні соціалізація розглядається як процес формування соціальних якостей людей, що представляють суспільство, це соціальний прояв суспільства через його адаптацію, інтеріоризацію та соціальну діяльність, що відображають важливі соціальні характеристики. Соціальна природа людей представлена концепцією особистості. Людина повинна пройти складний шлях інтеграції в соціальний світ, щоб стати повноправним членом суспільства. На індивідуальному рівні вирішальними факторами соціалізації молоді є сім'я, школа, ЗМІ, соціальні мережі, тощо. Їхні ролі постійно змінюються відповідно до соціальних умов. [2].

Громадські дитячі та молодіжні організації стають важливим незалежним соціальним інститутом в українському суспільстві, що підтверджується динамікою зростання кількості та якості, формування нормативно-правової бази, співпраця з державними органами з метою реалізації національної молодіжної політики, різноманітність та постійне оновлення змісту, форм і методів роботи.

Сучасні громадські дитячі та молодіжні організації є активним суб'єктом соціально-педагогічної діяльності, оскільки вони мають соціально-орієнтовані цілі та завдання, які сприяють соціальному захисту, соціальній адаптації та соціальному формуванню своїх членів та реалізації програм соціального виховання [3].

Молодіжні громадські організації – це добровільні об’єднання молодих громадян, які зареєстровані на законних підставах та створені для досягнення певних цілей, їх члени мають спільні або подібні інтереси.

Оскільки соціально-педагогічна діяльність є професійною діяльністю соціальних педагогів, ми бачимо, що соціальні педагоги та молодіжні громадські організації насправді мають єдину мету – успішну соціалізацію, самореалізацію, саморозвиток та захист прав та інтересів кожного громадянина. Тому їх співпраця є дуже важливою, особливо у соціальному формуванні підлітків [1].

Молодіжні громадські організації мають великий потенціал у волонтерській діяльності. Це пов’язано з історичними традиціями та сучасними потребами сьогодення. Основним напрямком волонтерської діяльності членів молодіжних організацій є надання соціальних послуг неблагополучним групам: закупівля та доставка ліків, продуктів харчування, промислових та побутових приладдя, книг, газет, журналів, гарячих обідів; а також приготування їжі та годування; допомога у здійсненні заходів особистої гігієни; прибирання кімнат, прання; посадка будинків; проведення проектів технічного обслуговування; відвідування пацієнтів у стаціонарних медичних закладах; читання романів, новин та написання листів; активно беруть участь волонтери дитячих та молодіжних організацій, таких як організації дозвілля у масштабних операціях, святах та реалізації соціальних програм (фестиваль творчості дітей-інвалідів "Повіримо у себе", збір-похід "Молодь - за здоровий спосіб життя" та ін.)[4].

Основними мотивами для вступу юнаків та дівчат до молодіжних організацій є:

- веселе дозвілля;
- самореалізація та самоствердження серед однолітків;
- розширення кола спілкування;
- поліпшення життя людей та сприяння розвитку України [5].

Молодіжні громадські організації прямо чи опосередковано впливають на соціалізацію людей, підлітків тобто самих членів молодіжної громадської

організації та членів, які мають контакти або співпрацюють з організацією. Це можуть бути навчальні заклади, дитячі та молодіжні організації або інші партнери. Багато вчених наголошують на цьому. Тому Ю. Поліщук зазначав, що в процесі взаємодії з різними соціальними інститутами особи накопичували відповідні знання та досвід про соціально прийнятну поведінку [6].

Отже, виховання та соціалізація особистості неможливі без залучення особистості до різних соціальних груп, без здійснення її творчої діяльності в рамках будь-якої установи, необхідної для соціалізації. Таким закладом для дітей та підлітків є група однолітків, які поділяють спільні інтереси. Приєднуючись до різних груп, команд, діти та підлітки поєднують свої сили та можливості для досягнення спільної мети в різних видах діяльності. На основі спільних інтересів та ідеалів колективної роботи члени такого суспільства створюють власні закони, взаємовідносини, ієрархію моральних цінностей, систему засуджень та схвалення дій, спільні життєві перспективи та спільно відбирають кваліфікованих керівників. Спільними зусиллями стиль життя спільноти формує поведінкові звички, організацію способу життя та емоційний та моральний стан (атмосферу), придатний для кожного, що позитивно впливає на їх власний спосіб життя.

Причетність підлітків до суспільної активності в умовах діяльності молодіжного об'єднання може і повинна стати підґрунтям їхньої успішної соціалізації, яка є складним і багатофакторним процесом набуття індивідом соціальних навичок і якостей, направленість котрих визначається конкретною соціальною ситуацією. Міжособистісна взаємодія і взаємовплив членів молодіжних організацій, їхня соціальна активність, взаємовплив оточуючого середовища і членів молодіжної організації один на одного є важливими механізмами соціалізації підлітків у діяльності цих організацій – повноцінного суспільного інституту, одного з провідних агентів соціалізації підлітків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Капська А. Технології соціально-педагогічної роботи: [Навч. посіб.] / За ред. А. Капської. 2000. С. 372.
2. Сівчук П. І. Проблеми соціалізації молоді в умовах соціально-політичних трансформацій / П. І. Сівчук // Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції „Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій“ до 100 річчя з дня заснування НАН України та на вшанування пам’яті Івана Пулюя (100 річчя з дня смерті). 2018. С. 10 –11.
3. Лісовець О. В. Формування готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи з громадськими дитячими та молодіжними організаціями : дис. ... канд. наук : 13.00.05 / О. Лісовець. 2008.
4. Лісовець О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посіб. / О.В. Лісовець. 2011. С. 256.
5. Криворучко Ю. Молодь як суспільний чинник формування громадянського суспільства України. Громадянське суспільство як здійснення свободи: центральносхідноєвропейський досвід /за ред. А. Карася./Ю. Криворучко. 2009. С. 314.
6. Поліщук Ю. Й. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об’єднань в Україні: автореф. дис. ... д-ра пед. Наук: 13.00.05./ Ю. Поліщук. 2006. С. 42.

Datsiuk Violetta Andriivna

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

(Drohobych, Ukraine)

Lohvynenko Tetyana Oleksandrivna

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

(Drohobych, Ukraine)

**SOCIALIZATION OF ADOLESCENTS IN SYSTEM OF YOUTH
PUBLIC ORGANIZATION ORGANIZATIONS OF UKRAINE**

***Abstract:** the article reveals the main problems of youth socialization in the conditions of transformation of society, reveals the essence of the concept of socialization of adolescents in involvement in various public organizations.*

***Keywords:** socialization, youth public organizations, social institutions.*

ЛІНГВІСТИКА ТА НАУКИ ПРО МОВУ (LINGUISTICS)

УДК 811.111=112.5

Оніщук Ілля Ігорович

студент спеціальності «Інженерія програмного забезпечення»,

Фаховий коледж інформаційних систем і технологій

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

(Київ, Україна)

Науковий керівник:

Артеменко Світлана Богданівна

кандидат соціологічних наук, доцент

доцент кафедри соціології,

Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

(Київ, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ВИВЧЕННІ НІДЕРЛАНДСЬКОЇ МОВИ

***Анотація:** в роботі окреслено ключові компетентності, які формуються у здобувачів освіти в процесі вивчення нідерландської мови. Проаналізовано логіко-семантичні, лінгвістичні та інші особливості цієї мови у структурі германських мов. Автор акцентує увагу на необхідності формування соціокультурної компетентності у засвоєнні нідерландської мови та культури.*

***Ключові слова:** ключові компетентності, нідерландська мова, соціокультурні засади вивчення мови.*

Нідерландська мова є на сьогодні важливим аспектом культурної спадщини та самобутності Нідерландів та її народу. Особливості її вивчення та науковий аналіз в цілому є невід'ємною частиною академічних досліджень у

лінгвістиці, соціології та культурології. При цьому актуальність вивчення цієї мови на сьогодні пов'язана зі значним зростанням кількості українських біженців у Нідерландах через воєнні дії на території України. Однак, вивчення голландської мови є складним і комплексним процесом, який вимагає розуміння соціокультурних особливостей та викликів, які виникають перед студентами. В цих умовах формування ключових компетенцій у вивченні нідерландської мови шляхом осмислення специфіки та труднощів цього процесу, зокрема, важливості культурних і соціолінгвістичних аспектів вимагає детального наукового дослідження.

Зауважимо, що нідерландська мова належить до германських мов і сягає коріннями у нижньофранкські діалекти, що поширені в Нідерландах. Вона має відносно складну граматику, яка може стати проблемою для вивчення студентами. Граматика нідерландської мови заснована на системі флексії, тобто закінчення змінюються, коли необхідно вказати час, кількість та рід слів. Система флексії тут є відносно складною з наявністю великої кількості винятків. Широке використання зменшувальних слів у голландській мові є ще однією особливістю, яка додає складності мови, оскільки зменшувальні слова мають різноманітні значення та часто використовуються в неофіційних ситуаціях.

У лексичному плані нідерландська мова також вплинула на інші мови, особливо в термінології пов'язаної з судноплавством, гідротехнічним будівництвом та сільськогосподарською діяльністю. Сьогодні у розвитку нідерландської мови спостерігаються тенденції змін, пов'язаних із сильним впливом англійської мови. Причиною цього є нові технології та науково-технічний прогрес. Багато лінгвістів стверджують, що через посилення інтерференції англійської мови втрачається унікальність та самобутність нідерландської мови [1].

Вивчення культурних і соціолінгвістичних аспектів нідерландської мови має вирішальне значення для розвитку ключових компетенцій тих, хто вивчає нідерландську мову. Нідерландська мова має багатий культурний та історичний

контекст, який формує її використання та значення. Наприклад, використання регіональних діалектів є невід'ємною частиною нідерландського лінгвістичного ландшафту, тому для студентів надзвичайно важливо розвивати розуміння цих діалектів для ефективного спілкування. Культурний та соціолінгвістичний контекст, у якому використовується мова, також визначає її використання в різних ситуаціях. Тому розуміння культурного контексту важливим для засвоєння нюансів у вживанні мови та її використання в різних життєвих ситуаціях.

При цьому на думку сучасних науковців соціолінгвістична компетенція визначається як здатність використовувати цілий комплекс мовних формул, мовний етикет для успішної та ефективної комунікації та вміння оперувати здобутими знаннями в рамках імплементації мовних сценаріїв та соціальних ролей. Це інтегративна особиста якість кожного студента, як набір знань та навичок, простір можливостей, який співвідноситься з іншими компетенціями та визначає рівень професійного розвитку та ефективність роботи майбутнього спеціаліста [2].

Необхідно підкреслити, що перспективи нідерландської мовної освіти визначаються на сьогодні все більшою розповсюдженістю, популярністю та зростаючою потребою у її вивченні. В міру того як соціальний світ стає все більш взаємопов'язаним та глобалізованим, потреба в багатомовності та соціокультурній компетенції лише дедалі зростатиме. Голландська мова відіграватиме важливу роль у вище означених тенденціях, оскільки вона відкриває нові можливості для спілкування та розвитку міжкультурних компетенцій. Крім того, стрімкий розвиток цифрових інструментів, мультимедійних ресурсів і мовних онлайн-курсів також сприятиме забезпеченню студентами новими можливостями для формування різних навичок у вивченні голландської мови.

Як можна зробити висновок, формування ключових компетентностей у вивченні голландської мови є складним та комплексним процесом, що вимагає

насамперед від здобувачів освіти формування соціолінгвістичних компетентностей. Вирішальну роль в цих умовах відіграють особливості та труднощі у вивченні нідерландської мови, важливість врахування культурних і соціолінгвістичних аспектів, перспективи розвитку інститутів та здобувачів нідерландської мовної освіти загалом.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Офіційна державна мова Нідерландів (2022). Вилучено з <https://poradnik.com.ua/kraini-svitu/europe/netherlands/niderlandska-mova.htm>
2. Yuzkiv H., Roman V., Lazareva A., Chorna L., Lutsak S., Artemenko S. (2021). Formation of Sociolinguistic Competences of Students of High Education Institutions. *Laplage em Revista (International)*, (7) 133–143.

Onishchuk Ilya Ihorovuch

Kyiv College of Information Systems and Technologies
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(Kyiv, Ukraine)

Scientific advisor:

Artemenko Svitlana Bohdanivna

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(Kyiv, Ukraine)

FEATURES OF THE FORMATION OF KEY COMPETENCES IN LEARNING THE DUTCH LANGUAGE

***Abstract:** The work outlines the key competencies that are formed in the applicants of higher education during studying the Dutch language. The logic-semantics, linguistic and other peculiarities of this language in the structure of German languages are analyzed. The author emphasizes the necessity to develop a socio-cultural competence in the acquiring the language and culture of the Netherlands.*

***Keywords:** key competences, Dutch language, sociocultural principles of language learning.*